

Nr 380

Av herr From, *angående förbudet mot pantsättning av aktier i vissa bolag.*

(Lika lydande med motion nr 309 i Första kammaren)

Lagen om bankrörelse av den 31 mars 1955, § 59, innehåller förbud rörande pantsättning av vissa aktier:

»Bankbolag må icke såsom pant mottaga aktie i bolag, vars verksamhet huvudsakligen består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse.

Vad nu stadgats om kredit mot pant av aktier skall äga motsvarande tillämpning i fråga om kredit mot pant av förlagsbevis.»

I det av 1949 års *banklagssakkunniga* överlämnade betänkandet med förslag till lag om bankrörelse m. m. (SOU 1952: 2) säger de sakkunniga:

Förbudet motiverades på sin tid (SOU 1927: 11 och SOU 1932: 30) därmed att förbindelser med sådana bolag visat sig vara och enligt sakens natur också måste vara särskilt riskfyllda. Rent teoretiskt måste det f. ö. förhålla sig så eftersom aktiekapitalet i sådana bolag är i dubbel motto riskbärande; även bolagets tillgångar bestå ju av riskbärande kapital.

De förvaltningsbolag, vilkas aktier för närvarande noteras å A:1-listan på fondbörsen, ha en tillfredsställande relation mellan eget och främmande kapital, vilket även i stor utsträckning är fallet med de företag, vilkas aktier ingå i deras portföljer. Härtill kommer att dessa förvaltningsbolag ha sina tillgångar placerade i ett flertal sinsemellan oberoende företag, vilket verkar utjämnande och i så måtto stabiliserande på värdet av aktierna i bolagen. Av dessa skäl och då ur samhällssynpunkt synes vara av intresse att öka tillgången av riskvilligt kapital, ha de sakkunniga kommit till den uppfattningen, att förbudet mot belåning av förvaltningsbolags aktier eller förlagsbevis borde kunna uppmjukas.

I enlighet med vad här anförts föreslå de sakkunniga, att förbudet mot belåning av förvaltningsbolags aktier eller förlagsbevis icke skall gälla beträffande bolag med en sådan finansiell ställning som nyss beskrivits. Det är emellertid av vikt att en marknad finnes för de belånade aktierna. Som villkor för belåningsbarhet bör därför föreskrivas, att aktierna noteras å fondbörsens A: 1-lista, härigenom skapas även en viss garanti för att bolaget uppfyller det nämnda villkoret. Det förutsätter slutligen, att bankinspektionen ägnar särskild uppmärksamhet åt krediter mot säkerhet av dylika aktier.

Detta tillstyrktes av samtliga de remissinstanser, som yttrat sig i ämnet.

Departementschefen yttrade i proposition nr 3/1955 följande:

Vissa skäl talar för de sakkunnigas förslag om en uppmjukning av förbudet mot att belåna förvaltningsbolags aktier. Emellertid är konsekvenser-

na av förslaget svåra att överblicka. Enligt min uppfattning måste ytterligare överväganden i vissa hänseenden ske innan slutlig ståndpunkt tas i denna fråga. Jag är sålunda icke beredd att nu tillstyrka en uppmjukning av förbudet i enlighet med de sakkunnigas förslag.

På grund av det anförda har BL:s förbud mot belåning av förvaltningsbolags aktier utan ändring upptagits i departementsförslaget.

Bankoutskottet yttrade i sitt utlåtande nr 5/1955:

Frågan är av sådant intresse att utskottet vill understryka vikten av att den i fortsättningen ingående uppmärksammas av Kungl. Maj:t.

Förvaltningsbolagen har under de senaste åren genomgått en betydande utveckling, bl. a. genom övertagande av en rad större och mindre företag. Ett stort antal förvaltningsbolag är nu börsnoterade.

Samtidigt har dessa företags aktier blivit föremål även för småspararnas intresse. Många enskilda sparare och aktiesparklubbar har funnit dessa aktier ur flera synpunkter, bl. a. på grund av riskfördelningen, fördelaktiga som placeringsobjekt. Förbudet mot belåning eller pantförskrivning av sådana aktier har dock förhindrat en i många fall välbehövlig möjlighet till belåning eller pantsättning.

Med anledning härav hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att frågan om en uppmjukning av förbudet mot pantsättning av aktie i bolag, vars verksamhet huvudsakligen består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse, måtte upptagas till förnyat övervägande.

Stockholm den 26 januari 1966

G. From

Nr 381

Av herr Jönsson i Ingemarsgården m.fl., *angående tilläggs-pensions-systemets samhällsekonomska verkningar, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 313 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1966

Elias Jönsson

i Ingemarsgården

Torsten Gustafsson

i Stenkyrka

Bertil Öhvall

Anders Jonsson

Sigvard Larsson

Erik Larsson

Bertil Johansson

i Växjö

i Norderön
